

STORTINGET

Innst. 396 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:260 S (2025–2026)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Frøya Skjold Sjursæther, Marius Langballe Dalin, Julie E. Stuestøl, Siren Julianne Jensen og Oda Indgaard om solkraft på tak og grå arealer

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sende på høring forslag til en tilskuddsordning som gir støtte tilsvarende en garantipris på 100 øre/kWh for levering av strøm fra solcellepanel på bygg til strømmettet.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om fritak for merverdiavgift på anskaffelse og installasjon av solcelleanlegg for husholdninger.
3. Stortinget ber regjeringen sikre at salg av overskuddsstrøm fra husholdninger fortsatt er unntatt beskatning, og foreslå et varig og forutsigbart regelverk for dette.
4. Stortinget ber regjeringen sørge for en økning i tilskuddet fra Enova til å dekke 50 prosent av fakturererte kostnader for anskaffelse og installasjon av solcelleanlegg for husholdninger, og sørge for at ordningen ikke har en øvre grense for produksjon.
5. Stortinget ber regjeringen sørge for å utvide Enovas ordning for støtte til etablering av solcelleanlegg til å også gjelde anskaffelse og installasjon av batteri.
6. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om krav til solkraft på nye bygg og parkeringsplasser, og på

offentlig eide bygg og infrastruktur der det er hensiktsmessig.

7. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som påbyr strømselskaper å tilby såkalt «solkonto» – en ordning hvor husholdninger med solkraftverk kan lagre overskuddsstrømmen i et virtuelt batteri og ta ut tilsvarende mengde strøm når husholdningen ønsker det.
8. Stortinget ber regjeringen innføre en nasjonal ordning for virtuell strømdeling for anlegg opp til 5 MW, inkludert rett til deling med nabo- og gjenboereiendommer, etter modell fra Polen. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at avgiftsfritak for egenprodusert strøm utvides til å omfatte strøm som deles gjennom delingsordningen.
9. Stortinget ber regjeringen kartlegge hvilke takarealer i Norge som er best for kraftproduksjon basert på solforhold og kapasitet på nettet. Oversikten skal inkludere potensielle prosjekter som ville gitt minst 10 TWh. Oversikten skal både inneholde private og offentlige bygg, og være offentlig tilgjengelig.
10. Stortinget ber regjeringen utrede om det bør utvikles nye standarder og endringer i lovverk for å gjøre det trygt og enkelt for husholdninger å benytte seg av pluggbare solcelleanlegg, etter modell fra blant annet Storbritannia og Tyskland.
11. Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å inngå forpliktende avtale med de største matvare- og kjøpesenterkjedene i Norge om et utbyggingsmål for 2030 basert på solcelleproduksjon fra deres parkeringsarealer.
12. Stortinget ber regjeringen sørge for at norske veimyndigheter kartlegger og anbefaler de mest effektive traseene for utbygging av solceller langs nor-

ske veier hvor dette ikke vil kreve inngripende naturinngrep, og på støyskjermere og annen infrastruktur langs veier som kan huse solkraft.

13. Stortinget ber regjeringen utrede mulige innretninger for en kommunal solenergiskatt, som kan gi flere kommuner insentiv til å si ja til utbygging av solkraft.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Komiteen har i brev av 7. april 2026 til Energidepartementet ved statsråd Terje Aasland bedt om en vurdering av representantforslaget. Svarbrevet, datert 15. april 2026, er vedlagt innstillingen.

Komiteen har invitert til og mottatt skriftlige høringsinnspill.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Anne Hagenborg, lederen Mani Hussaini, Linda Monsen Merkesdal, Torbjørn Vereide og Solveig Vik, fra Fremskrittspartiet, Kristoffer Sivertsen, Rikard Spets, Morten Stordalen og Tor Mikkell Wara, fra Høyre, Kari Sofie Bjørnsen og Aleksander Stokkebø, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Senterpartiet, Ole Herman Sveian, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Miljøpartiet De Grønne, Frøya Skjold Sjursæther, og fra Venstre, Grunde Almeland, viser til representantforslaget, der forslagsstillerne ber regjeringen gjøre endringer i rammevilkårene for solenergi samt tilrettelegge for mer utbygging.

Komiteen erkjenner at norsk solindustri er inne i en kritisk fase. Flere faktorer har bidratt, blant annet har økte råvarepriser og endringer i rammevilkår påvirket lønnsomheten i investeringer.

Komiteen viser til behandlingen av Innst. 490 S (2022–2023), hvor Stortinget i vedtak nr. 923 vedtok et mål for ny solenergi på 8 TWh innen 2030. Dette målet er senere gjentatt i blant annet regjeringens handlingsplan på området.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen allerede har gjennomført en rekke tiltak for å legge til rette for økt utbygging av solkraft i Norge. Disse

medlemmer viser til regjeringens tiltaksplan for solkraft fra 2024, styrkede støtteordninger gjennom Enova og Husbanken og flere regelverkendringer som gjør det enklere og mer lønnsomt å investere i lokal kraftproduksjon. Disse medlemmer merker seg at det samlet ble gitt i overkant av 1 mrd. kroner i støtte til installering av solcelleanlegg i perioden 2022–2025.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen har innført nye delingsordninger for fornybar strøm, både for kunder på samme eiendom og for næringsområder, og at det legges til rette for økt lønnsomhet gjennom fritak fra nettleie og elavgift. Disse medlemmer viser også til at husholdninger kan selge egenprodusert kraft skattefritt opp til 15 000 kroner årlig, og at regjeringen har besluttet at byggeprosjekter i statlig sivil sektor skal inkludere lokal fornybar energiproduksjon når dette er lønnsomt. Disse medlemmer mener dette kan være et positivt grep for å styrke lokal energiproduksjon og bidra til et mer desentralisert kraftsystem.

Disse medlemmer viser til at regjeringen også har gjennomført viktige forenklinger i konsesjons- og nettilknytningsregelverket. Disse medlemmer merker seg særlig innføringen av henteplikt i energiloven, som innebærer at områdekonsesjonærene får plikt til å bygge nett fram til nye produksjonsanlegg som kan tilknyttes distribusjonsnettet. Disse medlemmer viser videre til at konsesjonsgrensen for solkraftanlegg fra 1. juli 2025 er satt til 10 MW, slik at mindre anlegg kun behandles av kommunene. Disse medlemmer mener dette bidrar til raskere prosesser, mindre byråkrati og mer effektiv ressursbruk.

Disse medlemmer understreker at solkraft alene ikke kan dekke Norges framtidige kraftbehov, men mener solkraft kan være et viktig supplement i et kraftsystem med økende behov for lokal produksjon. Disse medlemmer viser til at regjeringen legger til rette for økt kraftproduksjon fra flere teknologier, samtidig som hensynet til natur og arealbruk ivaretas. Disse medlemmer mener særlig solkraft på tak og grå arealer kan bidra til økt kraftproduksjon med begrensede naturinngrep og kortere ledetider.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at forslagsstillerne ønsker å diskriminere ulike kraftkilder med subsidier, flere særordninger og økt statlig detaljstyring. Forslaget bærer etter disse medlemmer syn preg av en grunnleggende mistillit til markedets evne til å prioritere lønnsomme energiinvesteringer.

Disse medlemmer vil samtidig understreke at solkraft kan være et nyttig supplement i energimiksen, og at lønnsomme solkraftprosjekter bør kunne realiseres på lik linje med andre energiformer. Disse medlemmer mener imidlertid det er feil å innføre garanti-

priser, omfattende subsidier og pålegg som i praksis sosialiserer risikoen samtidig som gevinsten privatiseres.

Etter disse medlemmers syn bør staten ikke opptre som risikogarantist for enhver teknologi som til enhver tid er politisk prioritert. Disse medlemmer mener i stedet at energipolitikken bør bygge på teknologinøytralitet og stabile rammevilkår, slik at markedet selv kan fatte langsiktige og bærekraftige investeringsbeslutninger. Den nylige konkursen i Morrow Batteries illustrerer etter disse medlemmers syn risikoen ved en politikk hvor staten i for stor grad bidrar til å flytte kommersiell risiko fra private aktører til fellesskapet.

Disse medlemmer registrerer videre at flere av forslagene innebærer betydelige inngrep i eiendomsretten og næringsfriheten. Krav om etablering av solkraft på bygg og parkeringsplasser, pålegg til nettselskaper om å opprette «solkonto» i et virtuelt batterisystem samt statlig styrte avtaleordninger med private aktører illustrerer etter disse medlemmers syn en utvikling hvor staten i økende grad detaljregulerer hvordan private aktører skal bygge, investere og disponere egen eiendom.

Disse medlemmer viser til at Norge allerede har et av verdens mest fornybare kraftsystemer, basert på stabil og regulerbar vannkraft. Etter disse medlemmers syn bør hovedprioriteten derfor være å legge til rette for kraftproduksjon som faktisk leverer strøm når behovet er størst, fremfor å bruke betydelige offentlige midler på subsidiering av væravhengige løsninger med begrenset produksjon i vinterhalvåret. Disse medlemmer vil prioritere tiltak som bidrar til mer stabil kraftforsyning, lavere avgifter og bedre rammevilkår for næringslivet, fremfor nye støtteordninger og symbolpregede klimatiltak.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at lave strømpriser, ren kraft til industrien og kostnadseffektive utslippskutt er viktige mål i kraftpolitikken. Disse medlemmer viser til at for å oppnå disse målene, trenger man mer kraft og bedre nett. Disse medlemmer erkjenner at det er behov for betydelige mengder ny kraft på både kort og lang sikt, ikke minst for å legge til rette for nye arbeidsplasser, vekst og inntekter til fellesskapet. Disse medlemmer mener derfor man bør ha en mest mulig teknologinøytral tilnærming og slippe alle kraftformer til. For disse medlemmer er det viktigste å oppnå resultater. Disse medlemmer er samtidig opptatt av ivaretagelse av natur, å holde byråkratiet og kostnadene nede samt å sikre lokale ringvirkninger.

Disse medlemmer viser til den krevende situasjonen solbransjen nå står i, som er forsterket av politiske grep gjort av Støre-regjeringen. Disse medlemmer mener det er behov for grep som gir mer ren solkraft. Det kan også bidra til å gjøre strømforsyningen til

norske bedrifter og husholdninger mer robust, desentralisert og diversifisert.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Senterpartiet og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvorvidt det bør innføres en utvidet og potensielt nasjonal ordning for virtuell strømdeling for anlegg opp til 5 MW, inkludert rett til deling med nabo- og gjenboereiendommer, for eksempel etter modell fra Polen, samt vurdere å utvide avgiftsfritak for egenprodusert strøm til å omfatte strøm som deles gjennom en slik ordning.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å øke Enova-tilskuddet til solcelleanlegg for husholdninger samt vurdere å øke den øvre grensen for produksjon, og sørge for at ordningen også omfatter anskaffelse og installasjon av batteri tilknyttet anlegget.»

«Stortinget ber regjeringen utrede krav til solkraft på nye større yrkesbygg, parkeringsplasser, offentlig eide bygg og annen infrastruktur, der det er hensiktsmessig.»

«Stortinget ber regjeringen kartlegge hvilke takarealer fra både private og offentlige bygg i Norge som er best for kraftproduksjon basert på solforhold og kapasitet på nettet, som til sammen skal kunne produsere opp til 10 TWh årlig, og gjøre oversikten offentlig tilgjengelig.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Venstre viser til at Norge er langt unna å nå de målene Stortinget og regjeringen har fastsatt for solkraftproduksjon. Ifølge NVE produserte vi 0,5 TWh strøm fra solkraft i 2024, og man er på vei mot å produsere kun 2 TWh i 2029 (NVE, Rapport 10/2025 – Tilstanden i kraftsystemet 2025. Kraftåret 2024 og utviklingen fram mot 2029). Disse medlemmer minner om behandlingen av Innst. 490 S (2022–2023), hvor Stortinget vedtok målet om 8 TWh solenergi innen 2030, og Innst. 467 S (2022–2023), hvor et enstemmig Storting ba regjeringen legge fram en plan med mål og virkemidler for å fremme utbygging av produksjon av fornybar kraft i næringsarealer, langs motorveier og i andre nedbygde arealer, med mål om minst 5 TWh produksjon innen 2030.

Disse medlemmer viser til at solkraft på bygg og grå arealer er blant de mest arealeffektive og konfliktfrie formene for ny fornybar energiproduksjon. Samtidig kan slike prosjekter realiseres raskt, med lave natur-

konsekvenser og stor lokal verdiskaping. Solkraft gir økt energisikkerhet, reduserer behovet for kraftimport og kan bidra til å holde strømprisene nede, særlig når den kombineres med lagring og fleksibilitet.

Disse medlemmer merker seg at en rekke høringsinstanser støtter hovedretningen i forslaget. Fornybar Norge peker på at solkraft på bygg og grå arealer er en av de raskeste og minst konfliktfylte måtene å styrke kraftbalansen på, og støtter særlig forslag om styrket Enova-støtte og utvidelse til batterilagring.

Disse medlemmer viser til at Miljøstiftelsen ZERO understreker at utbyggingen av solkraft i Norge nærmest har stoppet opp, og at forsterkede virkemidler som garantipris og støtte til batterier er nødvendige for å sikre lønnsomhet, forutsigbarhet og systemnytte. Også Huseierne og NHO Elektro viser til at svak privatøkonomisk lønnsomhet og uforutsigbare rammevilkår er den viktigste barrieren for økt solkraftutbygging, særlig i husholdningsmarkedet.

Disse medlemmer viser til at plusskundestatistikken fra NVE viser at næringsbygg i gjennomsnitt bruker om lag 70–75 pst. av solkraftproduksjonen selv, mens husholdninger i langt større grad må selge overskuddsstrøm til nettet, fordi produksjonen er høyest midt på dagen når forbruket er lavt. Overskuddsstrøm fra husholdninger selges i hovedsak til spotpris, som i praksis tilsvarer rundt 90–95 pst. av engrosprisen, ofte betydelig lavere enn sluttbrukerprisen for strøm kjøpt tilbake senere på dagen.

Disse medlemmer viser til at strømprisen for husholdninger er subsidiert gjennom Norgespris og strømstøtteordningen, og at dette reduserer incentivene til utbygging av solcelleanlegg på tak ytterligere. Disse medlemmer mener det er behov for en garantipris på 100 øre/kWh for levering av strøm fra solcelleanlegg på bygg. Til sammenlikning viser Statistisk Sentralbyrå at den samlede gjennomsnittlige strømprisen for husholdninger – inkludert kraftpris, nettleie og avgifter – i 2024 lå rundt 120–135 øre/kWh (ssb.no, Elektrisitetspriser). En garantipris vil redusere risiko for husholdninger, gi forutsigbarhet over investeringens levetid og bidra til å gjenreise en solbransje som i dag er i alvorlig tilbakegang. Disse medlemmer viser til Stortingets anmodningsvedtak i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2026, der Stortinget ber regjeringen utrede en tilskuddsordning som gir støtte tilsvarende en garantipris for levering av strøm fra solcellepanel på bygg til strømmettet. Disse medlemmer mener at en fast og forutsigbar garantipris på 100 øre/kWh vil gjøre det mulig for flere husholdninger å ta i bruk egnede tak og fasader til solkraft.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser videre til forslaget om å påby strømselskaper en så-

kalt solkonto. En solkonto fungerer som et virtuelt batteri hvor overskuddsstrøm kan settes inn og tas ut igjen senere. Enkelte strømselskaper leverer en slik ordning allerede.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Venstre viser til forslagene om å innføre en nasjonal ordning for virtuell strømdeling for anlegg opp til 5 MW, inkludert rett til deling med nabo- og gjenboereieendommer. Disse medlemmer mener tiltakene vil gjøre det mer lønnsomt og motiverende for husholdninger å installere solcelleanlegg. Med virtuell strømdeling på tvers av nabolag utvides ordningen til å romme flere husstander i et nabolag. Disse medlemmer viser til at RME har anbefalt at det innføres en ordning for virtuell deling av kraft (RME Rapport nr. 1/2024, Deling av overskuddsproduksjon – Utredning for Energidepartementet).

Disse medlemmer viser til at regjeringen bare delvis har fulgt opp RMEs anbefaling, ettersom deling er begrenset til næringseiendommer, ikke nabolag. Disse medlemmer mener en ytterligere utvidelse av ordningen vil bidra positivt til utbygging av solkraft. Disse medlemmer viser til at tilsvarende løsninger for virtuell lagring og deling allerede er tatt i bruk i flere europeiske land, og har vist seg å være et effektivt og kostnadsbesparende supplement til tradisjonelle nett- og lagringsinvesteringer.

Disse medlemmer vil i det videre vise til at batterier øker egenbruk av solkraft, reduserer belastningen på nettet og kan utsette eller redusere behovet for kostbare nettinvesteringer. Batterier bidrar til å jevne ut effekttopper, redusere belastningen på distribusjonsnettet og styrke fleksibiliteten i kraftsystemet lokalt. Dette kan igjen bidra til å utsette eller redusere behovet for kostbare nettinvesteringer, særlig i områder med økende andel desentralisert fornybar produksjon. Disse medlemmer viser til at Enova i dag støtter kjøp av solcelleanlegg på bolig med 25 pst. av godkjente kostnader. Disse medlemmer mener ordningen bør økes til 50 pst., at ordningen bør utvides til å også dekke batterier i tilknytning til solceller på tak, og at effektaket fjernes.

Disse medlemmer vil også fremheve betydningen av bedre kunnskapsgrunnlag og planlegging. En offentlig tilgjengelig kartlegging av egnede takarealer, slik flere høringsinstanser anbefaler, kan bidra til raskere realisering av prosjekter og mer målrettet utbygging der samfunnet får størst nytte og minst kostnader.

Disse medlemmer viser til at flere europeiske land allerede har etablert klare regelverk for pluggbare solcellepaneler. I Tyskland har myndighetene gjennom regelverksendringer gjort det mulig for husholdninger, herunder også leietakere, å installere små pluggbare solcelleanlegg med begrenset effekt, kombinert med for-

enkelt registrering og tydelige sikkerhetsstandarder. Dette har bidratt til rask utbredelse av småskala solkraft og økt energideltakelse blant husholdninger. Også Storbritannia har nylig endret sine tekniske og regulatoriske rammer for å tillate pluggbare solcelleanlegg, nettopp med sikte på å senke terskelen for husholdninger som ikke har mulighet til tradisjonelle takmonterte solcelleanlegg. Disse medlemmer mener disse erfaringene viser at tydelige nasjonale standarder og tilpasset regelverk kan gi trygghet og effektiv utrulling av små solkraftløsninger, men ber samtidig regjeringen om å prioritere sikkerhet i utformingen av slike standarder.

Disse medlemmer mener at bygg og parkeringsplasser representerer et betydelig og i dag i stor grad uutnyttet potensial for solkraftutbygging uten nye naturinngrep. Ved å ta initiativ til forpliktende avtaler med de største matvare- og kjøpesenterkjedene om konkrete utbyggingsmål frem mot 2030, kan staten bidra til rask og koordinert utrulling av solkraft, samtidig som privat kapital og eksisterende infrastruktur tas i bruk. Videre mener disse medlemmer at det bør stilles krav om solkraft på nye bygg og parkeringsplasser samt på offentlig eide bygg og infrastruktur der det er hensiktsmessig. Dette er tiltak som vil redusere samfunnets samlede energikostnader over tid og bidra til økt lokal kraftproduksjon nær forbruket. Etter disse medlemmers syn er slike krav og avtaler hensiktsmessig både med tanke på klimapolitikken, energipolitikken og beredskapspolitikken.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at kommunene i dag oppnår begrensede økonomiske gevinster fra solkraftprosjekter i kommunen. Etter disse medlemmers syn bør regjeringen utrede ulike innretninger for en kommunal solenergiskatt, uten at det svekker den bedriftsøkonomiske lønnsomheten betydelig. Målet må være å gjøre det mer attraktivt for kommunene å bygge ut solkraft.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Venstre, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at salg av overskuddsstrøm fra husholdninger fortsatt er unntatt beskatning, og foreslå et varig og forutsigbart regelverk for dette.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede om det bør utvikles nye standarder og endringer i lovverk for å gjøre det

trygt og enkelt for husholdninger å benytte seg av pluggbare solcelleanlegg, etter modell fra blant annet Storbritannia og Tyskland.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for å utvide Enovas ordning for støtte til etablering av solcelleanlegg til å også gjelde anskaffelse og installasjon av batteri.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for en økning i tilskuddet fra Enova til å dekke 50 prosent av fakturerte kostnader for anskaffelse og installasjon av solcelleanlegg for husholdninger, og sørge for at ordningen ikke har en øvre grense for produksjon.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om krav til solkraft på nye bygg og parkeringsplasser, og på offentlig eide bygg og infrastruktur der det er hensiktsmessig.»

«Stortinget ber regjeringen kartlegge hvilke takarealer i Norge som er best for kraftproduksjon basert på solforhold og kapasitet på nettet. Oversikten skal inkludere potensielle prosjekter som ville gitt minst 10 TWh. Oversikten skal både inneholde private og offentlige bygg, og være offentlig tilgjengelig.»

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å inngå forpliktende avtale med de største matvare- og kjøpesenterkjedene i Norge om et utbyggingsmål for 2030 basert på solcelleproduksjon fra deres parkeringsarealer.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at norske veimyndigheter kartlegger og anbefaler de mest effektive traseene for utbygging av solceller langs norske veier hvor dette ikke vil kreve inngripende naturinngrep, og på støyskjermere og annen infrastruktur langs veier som kan huse solkraft.»

«Stortinget ber regjeringen innføre en nasjonal ordning for virtuell strømdeling for anlegg opp til 5 MW, inkludert rett til deling med nabo- og gjenboereiendommer.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at avgiftsfritak for egenprodusert strøm utvides til å omfatte strøm som deles gjennom delingsordningen.»

«Stortinget ber regjeringen sende på høring forslag til en tilskuddsordning som gir støtte tilsvarende en garantipris på 100 øre/kWh for levering av strøm fra solcellepanel på bygg til strømmettet.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede mulige innretninger for en kommunal solenergiskatt som kan gi flere kommuner insentiv til å si ja til utbygging av solkraft.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om fritak for merverdiavgift på anskaffelse og installasjon av solcelleanlegg for husholdninger.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som påbyr strømselskaper å tilby såkalt 'solkonto' – en ordning hvor husholdninger med solkraftverk kan lagre overskuddsstrømmen i et virtuelt batteri og ta ut tilsvarende mengde strøm når husholdningen ønsker det.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utrede om det bør utvikles nye standarder og endringer i lovverk for å gjøre det trygt og enkelt for husholdninger å benytte seg av pluggbare solcelleanlegg, etter modell fra blant annet Storbritannia og Tyskland.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Venstre:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sørge for å utvide Enovas ordning for støtte til etablering av solcelleanlegg til å også gjelde anskaffelse og installasjon av batteri.

Forslag fra Høyre, Senterpartiet og Venstre:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utrede hvorvidt det bør innføres en utvidet og potensielt nasjonal ordning for virtuell strømdeling for anlegg opp til 5 MW, inkludert rett til deling med nabo- og gjenboereiendommer, for eksempel etter modell fra Polen, samt vurdere å utvide avgiftsfritak for egenprodusert strøm til å omfatte strøm som deles gjennom en slik ordning.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Venstre:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen sørge for en økning i tilskuddet fra Enova til å dekke 50 prosent av fakturerte kostnader for anskaffelse og installasjon av solcelleanlegg for husholdninger, og sørge for at ordningen ikke har en øvre grense for produksjon.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om krav til solkraft på nye bygg og parkeringsplasser, og på offentlig eide bygg og infrastruktur der det er hensiktsmessig.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen kartlegge hvilke takarealer i Norge som er best for kraftproduksjon basert på solforhold og kapasitet på nettet. Oversikten skal inkludere potensielle prosjekter som ville gitt minst 10 TWh. Oversikten skal både inneholde private og offentlige bygg, og være offentlig tilgjengelig.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å inngå forpliktende avtale med de største matvare- og kjøpesenterkjedene i Norge om et utbyggingsmål for 2030 basert på solcelleproduksjon fra deres parkeringsarealer.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen sørge for at norske veimyndigheter kartlegger og anbefaler de mest effektive traseene for utbygging av solceller langs norske veier hvor dette ikke vil kreve inngripende naturinngrep, og på støyskjermere og annen infrastruktur langs veier som kan huse solkraft.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen innføre en nasjonal ordning for virtuell strømdeling for anlegg opp til 5 MW, inkludert rett til deling med nabo- og gjenboereiendommer.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at avgiftsfritak for egenprodusert strøm utvides til å omfatte strøm som deles gjennom delingsordningen.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen sende på høring forslag til en tilskuddsordning som gir støtte tilsvarende en garantipris på 100 øre/kWh for levering av strøm fra solcellepanel på bygg til strømmettet.

Forslag fra Høyre og Venstre:*Forslag 12*

Stortinget ber regjeringen vurdere å øke Enova-tilskuddet til solcelleanlegg for husholdninger samt vurdere å øke den øvre grensen for produksjon, og sørge for at ordningen også omfatter anskaffelse og installasjon av batteri tilknyttet anlegget.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen utrede krav til solkraft på nye større yrkesbygg, parkeringsplasser, offentlig eide bygg og annen infrastruktur, der det er hensiktsmessig.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen kartlegge hvilke takarealer fra både private og offentlige bygg i Norge som er best for kraftproduksjon basert på solforhold og kapasitet på nettet, som til sammen skal kunne produsere opp til 10 TWh årlig, og gjøre oversikten offentlig tilgjengelig.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 15*

Stortinget ber regjeringen utrede mulige innretninger for en kommunal solenergiskatt som kan gi flere kommuner insentiv til å si ja til utbygging av solkraft.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om fritak for merverdiavgift på anskaffelse og installasjon av solcelleanlegg for husholdninger.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som påbyr strømselskaper å tilby såkalt «solkonto» – en ordning hvor husholdninger med solkraftverk kan lagre overskuddsstrømmen i et virtuelt batteri og ta ut tilsvarende mengde strøm når husholdningen ønsker det.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber regjeringen sikre at salg av overskuddsstrøm fra husholdninger fortsatt er unntatt beskatning, og foreslå et varig og forutsigbart regelverk for dette.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 26. mai 2026

Mani Hussaini

leder

Grunde Almeland

ordfører

**DET KONGELIGE
ENERGIDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/2521-

15. april 2026

Ber om statsrådets vurdering av Dokument 8:260 S (2025-2026) om solkraft på tak og grå arealer

Jeg viser til brev av 7. april 2026 fra energi- og miljøkomitéen der det bes om vurdering av representantforslag fra stortingsrepresentantene Frøya Skjold Sjursæther, Marius Langballe Dalin, Julie E. Stuestøl, Siren Julianne Jensen og Oda Indgaard om solkraft på tak og grå arealer.

Regjeringen har gjort en rekke grep for å bidra til økt utbygging av solkraft i Norge. Våren 2024 la regjeringen fram en tiltaksplan for solkraft, og vi har styrket viktige virkemidler som investeringsstøtte gjennom Enova og Husbanken. Bare i perioden 2022-2024 har Enova utbetalt støtte på om lag 500 mill. kroner til installering av solcelleanlegg gjennom sine støtteprogrammer, og gjennom Husbanken ble det i perioden 2024-2025 gitt over 150 mill. kroner til installering av solceller i utleieboliger, omsorgsboliger og sykehjemsplasser. Enova estimerer at det ble tildelt om lag 400 mill. kroner i støtte til solceller gjennom energitilskuddsordning for næringslivet høsten 2022. Regjeringen har dermed gitt i overkant av 1 mrd. kroner i støtte til installering av solcelleanlegg i perioden 2022-2025.

Videre har regjeringen gjennomført flere regelverksendringer for å legge bedre til rette for solkraft. Høsten 2023 innførte regjeringen en delingsordning for fornybar strøm for kunder på samme eiendom, og en ny delingsordning tilpasset næringsområder trådte i kraft fra 1. januar i år. Disse ordningene tilrettelegger for økt lønnsomhet gjennom fritak fra nettleie og elavgift. Regjeringen innførte i 2024 regler som gjør at husholdninger kan selge egenprodusert kraft til en verdi på inntil 15 000 kroner per år uten å skatte av inntekten. Volumet dekker produksjonen av solkraft i de fleste husholdningene. Regjeringen har også bestemt at byggeprosjekter i statlig sivil sektor skal inkludere lokal fornybar energiproduksjon når det er lønnsomt.

Våren 2024 ble det innført henteplikt i energiloven, som medfører at områdekonsesjonæren får en plikt til å bygge nettanlegg helt fram til nye produksjonsanlegg som kan tilknyttes distribusjonsnett. Denne endringen trådte i kraft 1. januar og vil medføre at flere solkraftanlegg slipper å søke om egen nettkonsesjon. Fra 1. juli 2025 er konsesjonsgrensen for solkraftanlegg på 10 MW, slik at anlegg på 10 MW eller mindre kun trenger å behandles av kommunene. Da kan NVE også bruke ressursene sine på de største solkraftanleggene.

I dag utgjør solkraft en liten andel av Norges kraftproduksjon. Produksjon fra solcelleanlegg skjer i hovedsak på sommeren når det ofte er overskudd på kraft fra annen uregulerbar kraftproduksjon i Norge, som elvekraft. På sommeren er det også høy solkraftproduksjon i resten av Europa, og vi ser i økende grad import av kraft til Norge i sommerhalvåret. Økt kraftproduksjon fra solkraft i sommerhalvåret vil ikke nødvendigvis dempe høye kraftpriser på vinteren eller styrke energisikkerhet slik representantene indikerer. Behovet for kraft i Norge er størst i vinterhalvåret, og solkraft bidrar dermed i mindre grad når behovet er størst. Det vil fortsatt være behov for annen type kraftproduksjon for å dekke kraftbehovet i vinterhalvåret.

I årene framover vil behovet for kraft øke. Regjeringen er opptatt av å legge til rette for flere typer kraftproduksjon, som vindkraft på land og til havs, vannkraft, småkraft og solkraft. Regjeringen er opptatt av at ny kraftproduksjon bygges ut der forholdene legger til rette for det, og med minst mulig belastning på naturen. Vurderingen av nye ordninger og krav til økt solkraftutbygging må både ses i sammenheng med alle virkemidlene regjeringen allerede har innført og opp mot solkraftens bidrag inn i kraftsystemet.

Under følger svar på representantenes forslag om solkraft på tak og grå arealer:

1. *Stortinget ber regjeringen sende på høring forslag til en tilskuddsordning som gir støtte tilsvarende en garantipris på 100 øre/kWh for levering av strøm fra solcellepanel på bygg til strømmettet.*

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2026 vedtok Stortinget følgende: «*Stortinget ber regjeringen utrede en tilskuddsordning som gir støtte tilsvarende en garantipris for levering av strøm fra solcellepanel på bygg til strømmettet. Utredningen skal se på hvordan en slik ordning kan innrettes for å øke solkraftproduksjonen og skal ferdigstilles i løpet av 2026.*»

Energidepartementet arbeider med å utrede en tilskuddsordning som gir støtte tilsvarende en garantipris for levering av strøm fra solcellepanel på bygg til strømmettet. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte. Stortinget bør ikke fatte vedtak om å sende et forslag på høring før det er utredet.

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

2. *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om fritak for merverdiavgift på anskaffelse og installasjon av solcelleanlegg for husholdninger.*

Forslaget har vært forelagt finansministeren som gir følgende uttalelse:

«Formålet med merverdiavgiften er å skaffe inntekter til staten. Det gjøres mest effektivt når avgiften legges på et bredt grunnlag med få unntak og lave satser. Reduserte satser og fritak fra merverdiavgift reduserer inntektene til staten, skaper avgrensingsproblemer og øker de administrative kostnadene for både de næringsdrivende og myndighetene. Omfanget av særordninger som fritak og reduserte satser bør derfor begrenses. Flere ekspertutredninger har anbefalt å avvike alle fritak og reduserte satser, og dermed rendyrke avgiften som en skatt som skal skaffe staten inntekter, se NOU 2019: 11 Enklere merverdiavgift med én sats og NOU 2022: 20 Et helhetlig skattesystem.

Generelt er det mer effektivt å gi støtte over budsjettets utgiftsside enn gjennom fritak i merverdiavgiftssystemet. Enova støtter i dag en rekke tiltak i husholdningene som bidrar til reduksjon i energi- og effektbruk og energiproduksjon, inkludert solceller.

Jeg frarår på denne bakgrunn å innføre fritak for solcelleanlegg.»

3. Stortinget ber regjeringen sikre at salg av overskuddsstrøm fra husholdninger fortsatt er unntatt beskatning, og foreslå et varig og forutsigbart regelverk for dette.

Forslaget har vært forelagt finansministeren som gir følgende uttalelse:

«Regjeringen innførte med virkning fra 2024 særskilte skatteregler for skattlegging av inntekt ved salg av overskuddsstrøm fra fornybar energiproduksjon tilknyttet egen bolig og fritidsbolig. Det gjelder en skattefri beløpsgrense på 15 000 kroner, slik at inntekt fra salg og overføring av overskuddsstrøm først blir skattepliktig når denne grensen overstiges. Beløpsgrensen innebærer i praksis at inntekter ved salg av overskuddsstrøm fra egen bolig eller fritidsbolig normalt ikke blir skattepliktig, ettersom slike inntekter ofte er relativt beskjedne.

For inntekt over beløpsgrensen gis det et sjablongfradrag for kostnader på 15 pst. slik at 85 pst. av inntekt over 15 000 kroner regnes som skattepliktig alminnelig inntekt.

I Prop. 1 LS (2024–2025) ble det vist til at den gjennomsnittlige kraftprisen må være over 3 kroner per kWh for at salg av overskuddsstrøm skal utløse beskatning, gitt en gjennomsnittlig årlig innmating av strøm per husholdning på om lag 4 700 kWh. Gjeldende beløpsgrense på 15 000 kroner gir derfor normalt et romslig handlingsrom før skatteplikt eventuelt inntreffer. Dette bidrar til forutsigbarhet, ved at normale variasjoner i produksjonsvolum og kraftpriser i liten grad vil føre til skatteplikt for private produsenter.

Beløpsgrensen på 15 000 kroner fastsettes etter de alminnelige prinsippene for satser og beløpsgrenser i skattesystemet, og vurderes i forbindelse med de årlige budsjettprosessene.»

4. *Stortinget ber regjeringen sørge for en økning i tilskuddet fra Enova til å dekke 50 prosent av fakturerte kostnader for anskaffelse og installasjon av solcelleanlegg for husholdninger, og sørge for at ordningen ikke har en øvre grense for produksjon.*

Enova styres gjennom fireårige styringsavtaler. Enova er tillagt stor faglig frihet til å utforme virkemidler og tildele støtte basert på deres kunnskap og erfaring innenfor rammen som settes av staten i styringsavtalen. Enova har fått et særskilt oppdrag om å gi støtte til energitiltak i husholdningene i inneværende styringsavtale (2025-2028) der det fremgår at Enova skal bruke minst 587 mill. kroner årlig på det særskilte oppdraget. Øvrige rammer for oppdraget er nedfelt i styringsavtalen, og det er opp til Enova å utforme støtteprogrammer som er i tråd med føringene i styringsavtalen. Det er nedfelt i styringsavtalen at støtte til energitiltak i husholdningene kan gå til investering i kjente og velprøvde teknologier og løsninger, uten krav til varig markedsendring. Dersom Enova skal øke støttesatsen for solcelleanlegg til husholdninger, vil det medføre at støtte til andre tiltak må reduseres. Enova gjør jevnlig vurderinger av støttesatsene for sine virkemidler basert på siste tilgjengelige og oppdaterte kunnskapsgrunnlag.

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

5. *Stortinget ber regjeringen sørge for å utvide Enovas ordning for støtte til etablering av solcelleanlegg til å også gjelde anskaffelse og installasjon av batteri.*

Enova styres gjennom fireårige styringsavtaler. Enova er tillagt stor faglig frihet til å utforme virkemidler og tildele støtte basert på deres kunnskap og erfaring innenfor rammen som settes av staten i styringsavtalen. Enova har mandat til å utforme støtteprogrammer for energilagringssystemer for elektrisitet, dersom de mener det er hensiktsmessig. Enova gjør jevnlig vurderinger av hvilke løsninger som skal støttes basert på siste tilgjengelige og oppdaterte kunnskapsgrunnlag.

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

6. *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om krav til solkraft på nye bygg og parkeringsplasser, og på offentlig eide bygg og infrastruktur der det er hensiktsmessig.*

Et forslag til ny bestemmelse om solenergi i byggteknisk forskrift var på høring sommeren 2025. Høringsnotatet presenterte to alternative forslag: Et krav om at større yrkesbygg skal være tilrettelagt for fremtidig montering av solenergianlegg, og et krav om at større yrkesbygg skal ha solceller eller annen lokalprodusert energi, jf. Stortingets vedtak nr. 934, 16. juni 2023.

Forslag til flere grep i energikravene i byggteknisk forskrift for å bidra til økt energieffektivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon ble sendt på høring 5. februar i år. Forslaget innebærer at energikravene for nye bygg får ny innretning, og for eksisterende bygg er det foreslått krav som er mer tilpasset det som kan være lønnsomme oppgraderinger.

Endringene vil gi større handlingsrom til å oppfylle kravene til energieffektivitet med ulike løsninger og teknologier, og legge mer til rette for bruk av for eksempel varmepumper, solenergianlegg og fjernvarme. Kommunal- og distriktsdepartementet følger opp dette og det vil bli gjort en samlet, helhetlig vurdering av innspillene til begge høringene før endringer vedtas.

Som omtalt innledningsvis har regjeringen allerede bestemt at byggeprosjekter i statlig sivil sektor skal inkludere lokal fornybar energiproduksjon når det er lønnsomt. Videre har regjeringen i de nye statlige planretningslinjene for klima og energi fastslått at kommunene skal *ha oppdatert oversikt over energibruk, relevante energieffektiviseringstiltak og muligheten for lokal energiproduksjon i kommunens egen virksomhet* (pkt. 4.1 bokstav o). Det ligger også som en retningslinje for kommunenes klima- og energiarbeid at *kommunene skal redusere energibruken i egen drift, og gjennomføre tiltak som øker energifleksibiliteten der dette er relevant* (pkt. 4.2 bokstav l). Jeg legger til grunn at kommunene gjennomfører tiltak, der det er hensiktsmessig, og at det dermed ikke er nødvendig å pålegge krav om dette.

Jeg mener pågående prosesser og eksisterende bestemmelser i tilstrekkelig grad i imøtekommer hensynet bak dette forslaget. Jeg anbefaler derfor at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

7. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som påbyr strømselskaper å tilby såkalt «solkonto» – en ordning hvor husholdninger med solkraftverk kan lagre overskuddsstrømmen i et virtuelt batteri og ta ut tilsvarende mengde strøm når husholdningen ønsker det.

Dette forslaget legger opp til at strøm som husholdninger med solkraftanlegg mater ut på nettet settes på en «solkonto», og at husholdningene kan velge å bruke av «solkontoen» i perioder når forbruket er høyere enn egenproduksjonen. En husholdning har typisk overskuddsproduksjon i lavprisperioder og vil velge å bruke av kontoen i høyprisperioder. En slik prisdifferanse må strømselskapet ta seg betalt for, enten fra kundene med «solkonto» eller fra øvrige kunder. Dersom «solkonto»-kundene skulle få mulighet til å mate strøm på nettet i lavprisperioder og hente tilbake i høyprisperioder uten å betale for differansen, vil en slik ordning skape incentiver for husholdninger til å mate så mye som mulig av den egenproduserte strømmen ut på nettet i lavprisperioder når tilgangen på kraft er god. Det vil fjerne incentivene til å tilpasse produksjon og forbruk etter prissignalene i markedet, som igjen kan føre til utfordringer og økte kostnader for strømmettet.

Det er lite hensiktsmessig å pålegge strømselskapene å tilby en slik ordning siden strømselskapene uansett vil innrette vilkårene i avtalen etter kommersielle hensyn. Det er for øvrig ikke alle strømselskaper som tilbyr å kjøpe kraften fra husholdninger (plusskundeavtaler). Et pålegg om «solkonto», som vil være et enda mer avansert produkt, vil kunne innebære en etableringsbarriere for strømselskaper. Å pålegge strømselskaper å tilby en «solkonto»-ordning er en lite hensiktsmessig måte å støtte utbyggingen av solkraft.

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

8. *Stortinget ber regjeringen innføre en nasjonal ordning for virtuell strømdeling for anlegg opp til 5 MW, inkludert rett til deling med nabo- og gjenboereiendommer, etter modell fra Polen. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at avgiftsfritak for egenprodusert strøm utvides til å omfatte strøm som deles gjennom delingsordningen.*

Regjeringen har innført to delingsordninger for fornybar kraft. Den første ble innført høsten 2023, og gjør det mulig for kunder på samme eiendom å dele på lokal fornybar kraftproduksjon fra anlegg på inntil 1 MW. Den andre ble innført 1. januar 2026 og legger til rette for deling av kraft fra anlegg på inntil 5 MW mellom kunder på samme næringsområde. Ordningene innebærer at deltakerne får fritak fra nettleie og elavgift for strømmen som deles mellom nettkundene innad i ordningene.

Nettleien er et spleiselag mellom alle nettkunder i Norge. Når noen får fritak fra nettleie vil kostnaden veltes over på de andre i spleiselaget. Å innføre en nasjonal ordning der alle kan dele strøm med nabo- og gjenboereiendommer kan potensielt føre til store omfordelingsvirkninger. Jeg mener derfor det ikke er hensiktsmessig å innføre en ny delingsordning som omfatter deling med nabo- og gjenboereiendommer. Eventuelle utvidelser bør uansett ikke vurderes før vi har høstet mer erfaring med eksisterende ordninger.

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

9. *Stortinget ber regjeringen kartlegge hvilke takarealer i Norge som er best for kraftproduksjon basert på solforhold og kapasitet på nettet. Oversikten skal inkludere potensielle prosjekter som ville gitt minst 10 TWh. Oversikten skal både inneholde private og offentlige bygg, og være offentlig tilgjengelig.*

Det finnes flere studier som har kartlagt potensialet for sol på takarealer i Norge. NVE peker på at det er krevende å gi et sikkert anslag på potensialet for sol på tak. Blant annet er det usikkerhet rundt byggets bæreevne og andre faktorer som kan påvirke de tekniske og praktiske mulighetene for sol på tak, og dermed påvirke anslag på potensialet.

Kraftprisen gir signal om behovet for kraft. Høy pris signaliserer høyt behov og lav pris lavere behov. I tillegg har vi fem prisområder i Norge som gir signaler om hvor i landet det er behov for kraft. Når det kommer til nettkapasitet sendes prissignalene gjennom bl.a. nettleie og anleggsbidrag. Generelt er potensialet for solkraft størst i Sør-Norge (NO1, NO2 og NO5), der solforholdene er best og hvor også strømprisene har vært høyest de siste årene.

Utbyggingen av solkraft bør skje der forholdene ligger til rette for det. Det er prissignalene som er best egnet for å signalisere hvor det er behov for mer kraft. Jeg mener det ikke er hensiktsmessig at myndighetene skal identifisere hvilke takarealer i Norge som er best egnet for kraftproduksjon basert på solforhold og kapasitet i nettet. Prissignalene i markedet

kombinert med spesifikk informasjon om det enkelte bygg gir markedsaktører grunnlag for å vurdere dette.

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

10. Stortinget ber regjeringen utrede om det bør utvikles nye standarder og endringer i lovverk for å gjøre det trygt og enkelt for husholdninger å benytte seg av pluggbare solcelleanlegg, etter modell fra blant annet Storbritannia og Tyskland.

Pluggbare solcellepaneler, ofte kalt balkongpaneler eller balkongkraftverk, er små solcellepaneler med nødvendig innebygget elektronikk som kan henges på for eksempel en balkong og plugges inn i et strømuttak. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) opplyser at det er el-sikkerhetsmessige utfordringer ved pluggbare solcellepaneler som gjør det krevende å importere og bruke disse produktene på en trygg måte. Ifølge direktoratet er dette også i tråd med vurderinger og råd fra blant annet svenske og finske myndigheter.

Det pågår nå et arbeid for å få på plass europeiske standarder for pluggbare solcellepaneler. DSB har også meldt inn behovet for slike standarder gjennom Norsk Elektroteknisk Komite. Etter DSBs vurdering er det ikke hensiktsmessig å utvikle egne norske standarder på området. I påvente av europeiske standarder har DSB publisert artikler og informasjon rettet mot elektrobransjen og forbrukere. DSB vil vurdere ytterligere informasjon og veiledning til norske produsenter og importører.

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

11. Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å inngå forpliktende avtale med de største matvare- og kjøpesenterkjedene i Norge om et utbyggingsmål for 2030 basert på solcelleproduksjon fra deres parkeringsarealer.

Regjeringen er opptatt av at solkraft skal bygges ut der forholdene ligger til rette for det, også på parkeringsarealer. Solkraft bør imidlertid bygges ut på kommersielle vilkår, og ikke ved at myndighetene planmessig peker ut aktører eller områder som skal bygge ut solkraft. Jeg mener myndighetenes rolle primært bør være å legge til rette for kraftproduksjon gjennom generelle og forutsigbare rammevilkår. Jeg har stor tiltro til at næringsaktørene utnytter mulighetene for solkraft der forholdene ligger til rette for det. Jeg vurderer det derfor som lite hensiktsmessig at myndighetene inngår avtaler med konkrete bransjer om investeringer i solkraft.

Jeg anbefaler at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

12. Stortinget ber regjeringen sørge for at norske veimyndigheter kartlegger og anbefaler de mest effektive traseene for utbygging av solceller langs norske veier hvor dette ikke vil

kreve inngripende naturinngrep, og på støyskjermere og annen infrastruktur langs veier som kan huse solkraft.

Forslaget har vært forelagt samferdselsministeren som gir følgende vurdering:

«Ut ifra hva som er veimyndighetenes ansvar pr i dag og at veimyndighetene i utgangspunktet ikke eier arealer utover det som trengs til veiformål, mener vi at det ikke er naturlig å gi norske veimyndigheter ansvaret for å kartlegge og anbefale de mest effektive traseene for utbygging av solceller langs norske veier. Statens vegvesen skal heller ikke produsere strøm i forbindelse med veianlegg utover mindre behov til teknisk infrastruktur der det er formålstjenlig.

Statens vegvesen har imidlertid sett behov for mer kunnskap om potensiale for energiproduksjon på arealer langs riksvei. Vi har sammen Hafslund et pilotprosjekt for å få mer kunnskap om potensialet for solkraft langs vei samt kostnader og nytte for samfunnet. Statens vegvesen vil også pilotere solkraftanlegg på støyskjerm. Det er behov for mer innsikt om det norske veimiljøet med piggdekkstøv, salt, iskast fra veibrøyting, blanding ved lav sol osv. Videre trengs kunnskap om hvordan dette påvirker trafiksikkerhet og kostnadene ved drift og vedlikehold av veien. Energibransjen på sin side trenger mer innsikt i prosjektering av bakkemontert sol, forretningsmessige forhold knyttet til risiko og lønnsomhet, størrelsen på arealer for kommersiell drift og hvordan drift og vedlikehold av anleggene kan gjennomføres langs et trafikkert vegnett.

Statens vegvesen skal i utgangspunktet ikke eie arealer som det ikke er behov for til veiformål. Det kan allikevel finnes arealer av interesse for kraftbransjen, eller andre aktører, langs veinettet som Statens vegvesen ikke lenger har bruk for, eller ser framtidig behov for til vegformål. Det er per i dag ikke Statens vegvesens ansvar å legge til rette for solkraft langs riksveinettet gjennom utredning, planlegging eller investeringer med formål å produsere elektrisitet. Statens vegvesen skal heller ikke være kommersiell aktør i energimarkedet

Statens vegvesen mener det ikke bør etableres installasjoner innenfor vegenes sikkerhetssone. Arealer staten eier utenfor sikkerhetssonen skal i utgangspunktet være i direkte bruk til vegformål og regulert til vegformål. Det kan likevel finnes arealer i statens eie utenfor sikkerhetssonen langs veg, som det ikke lenger er behov for. For at slike arealer skal kunne brukes til energiformål, må de i utgangspunktet omreguleres og fradeles.

Statens vegvesen presiserer at solkraft eller andre installasjoner langs vei ikke må komme i konflikt med hensyn til:

- trafiksikkerhet*
- fremkommelighet*
- effektiv drift og vedlikehold av veianlegget*
- vegens sikkerhetssone»*

Jeg viser for øvrig til at det ikke er regulatoriske hindre for å vurdere solkraft langs veier, og jeg er i positiv til solkraft på områder som ikke fører til store naturinngrep. Når det gjelder

bygging av solkraftverk langs vei, er det slik samferdselsministeren peker på, imidlertid også andre hensyn enn naturinngrep som gjør seg gjeldende og må tas i betraktning.

På bakgrunn av det samferdselsministeren trekker fram om veimyndighetens ansvar og oppgaver, anbefaler jeg at Stortinget ikke vedtar dette forslaget.

13. *Stortinget ber regjeringen utrede mulige innretninger for en kommunal solenergiskatt, som kan gi flere kommuner insentiv til å si ja til utbygging av solkraft.*

Forslaget har vært forelagt finansministeren som gir følgende uttalelse:

«Det fremgår ikke av forslaget hvordan en slik kommunal solenergiskatt er ment å utformes eller virke. Solkraft har marginal lønnsomhet. Dersom det innføres en ekstra brutto skatt på produksjon eller økt skatt på inntekt fra solenergi, vil skatten gjøre det mindre lønnsomt å investere i solenergi. Det virker å bryte med intensjonen i representantforslaget.

Et overordnet mål med bedriftsbeskatningen er næringsnøytralitet. Det bidrar til at ressursene, som kapital og arbeidskraft, fordeles til de næringene der de kaster mest av seg. En ekstraskatt på solenergi vil ikke bidra til dette. En slik ekstraskatt vil øke skattesystemets kompleksitet og trolig øke de administrative kostnadene.

Når det gjelder spørsmålet om lokale skatter på naturressurser, vil jeg ellers vise til punkt 13.1.5 i Skatteutvalgets utredning (NOU 2022: 20). Utvalget peker på flere utfordringer med slik skattlegging, som at det kan bidra til mindre effektiv ressursbruk, uønsket interessekamp mellom kommuner og mindre effektiv skatteutjevning mellom kommuner.»

Med hilsen

Terje Aasland